

Imperium Ma-
jorum.

Urbes.
Lacus.
Flumina.
Montes.

Totius autem tractus Asiatici Monarchæ primi fuere *Assyrij*, quorum postremus *Sardanapalus*, unica luxuria, profligatissimæque mollitiei homo, inter scortorum greges deprehensus ab Arbaeto, nec multò post ab eodem prælio victus, instructâ incensâque pyrâ, se & divitias suas in incendium misit. Postea ad *Persas* devolutum Imperium. Inter quos Xerxes Darij filius bellum à patre cœptum adversus Græciam, quinquennium instruxit, copiasque decies centum millium, strato super Hellespontum ponte, ex Asia in Europam deduxit: quas naves quoque decies centum mille numero comitatæ sunt: frustraneo conatu: quum is qui Deo minitari, Mari insultare, Neptuno compedes injicere, cœlo tenebras inducere, Montes solo æquare, totum Orbem concutere ausus fuerat, vix, profligatis copijs, piscatoris scaphâ fretum trajecit, fracto hibernis tempestatibus ponte. Postremus Persici imperij Darius fuit, qui victus superatusque ab Alexandro, Macedonum Monarchiæ viam fecit, qui primus eam ex Asia in Europam transtulit. Nunc autem Asia universa secundum ejus Imperia quibus administratur, nobis non ineptè dividi posse videtur. Cujus prima pars parer Imperio Turcico, cujus origo à Mahumeto, ditio per ampla. Sed & Moscoviæ Dux magnam Asiæ partem occupat, inclusam Mari glaciali, Oby fluvio, Kiraia lacu, & lineâ inde ductâ ad Mare Caspium, Isthmumque qui inter hoc Mare, & Pontum est. *Tertiam* partem Magnus Cham Tartarorum Imperator possidet, cujus fines à Meridie sunt, Mare Caspium, Iaxartes fluvius, Imaus Mons: ab Orru & Septemtrione Oceanus: ab Occidente Moscoviæ Regnum. *Quartam* habet Rex Persarum Sophi. Huic ab Occidete est Turca, à Septemtrione Tartarus, à Meridie Rubro Mari alluitur: ad Orrum verò Indo flumine. *Quinta* pars continet Indiam tam intra quàm ultra Gangem, quæ non ab uno solo ut reliquæ: sed pluribus Regulis (nam quælibet illius regio propriû ferè habet Principem, quorum nonnulli etiam Magno Chamo vectigales sunt) regitur. *Sexta* habet Regnum Chinæ amplissimum. *Septima*, Insulas omnes in Oceano Indico & Orientali, variè dispersas complectitur. Inter quas *Tabrobana* & *Zeilan*, duæ *Javæ* Patrum memoriâ à Lusitanis detectæ, *Borneo*, *Celebes*, *Palehan*, *Mindanao*, *Gilolo*, cum *Moluccis* aromatiferis. Tum *Iaponia*, & nuperrimè inventa *Nova Guinea*, de qua an Insula sit, an terræ Antracticæ connexa, nondum constat. Veteres verò, ut Strabo 11: & Arrianus 5, multifariam eam divisere. Ptolemæus in 47 Regionibus ac Provinciis distribuit, cujus descriptionem tradit, quinto, sexto, ac septimo Geographiæ libris, duodecim videlicet tabulis absolutam. Habuit hæc tres urbes toto terrarum Orbe celeberrimas, *Babylonem*, *Ninivem*, & *Hierosolyma*. Habet lacus piscosos & immentos, atque unum Mare Caspium in modum vastissimi lacus, quod ad Oceanum usque non pertingit. Fluvios item plurimos, inter quos clariores sunt *Tigris*, *Euphrates*, quorum Moses in Genesi meminit, *Jordanus*, *Indus*, *Ganges*. Montes hîc etiam insignes atque admirandi, inter quos *Mons Taurus* qui totam Asiam dirimit, ab Eois veniens littoribus. Imensus ipse & innumerarum pene gentium arbiter, dextere latero Septemtrionalis vbi primum ab Indico Mari exsurgit: lævo Meridianus, & ad Occasum tendens, donec prementi terras occurrât Maria, velut de industria rerum Natura subinde æquora opponente, hinc Phœnicium, hinc Ponticum: illinc Caspium & Hyrcanum, contraque Meoticum lacum. Torquetur igitur collisus inter hæc claustra: & tamè victor, flexuosus evadit usque ad cognata Rhiphaeorum montium jugum.